

НАСТІЛЬНИЙ ТЕНІС НА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНІ: СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ДЕСЯТИЛІТТЯ

Ефективність реалізації завдань реформування освіти, спрямованих на виховання національно свідомих і освічених громадян України, багато в чому залежить від краєзнавчої обізнаності. Особливо це стосується спорту, зокрема настільного тенісу. Про важливість забезпечення ефективності такої підготовки засвідчують державні документи "Концепція національного виховання", "Національна доктрина розвитку освіти" та "Концепція громадянського виховання". Специфічна структура гри в настільний теніс характеризується тим, що кожна ситуація перед новим обміном ударів сприймається як передстартовий стан, який може здійснювати потужний вплив на організм людини. Збільшення кількості людей в спортивних залах є одним з перших кроків до їхнього довголіття, ведення здорового способу життя та передачі правильної інформації наступним поколінням. Активні рухові дії, що притаманні настільному тенісу, відволікають дорослих від буденності, тонізують м'язовий скелет, тренують швидкість мислення та дарують позитивні емоції від красиво розіграних м'ячів. У статті представлено дані статистичного моніторингу розвитку настільного тенісу на Івано-Франківщині в період з 2006 по 2013 роки. Цікавими є дані стосовно чіткої позитивної динаміки серед чоловіків-тенісистів та негативних цифрових показників кількості тенісисток Івано-Франківської області, рейтингованих в Україні. Автором диференціюються основні причини такого роду даних. Наведено статистичний матеріал по кількості школярів, які займаються настільним тенісом у різних містах області.

Ключові слова: спорт, настільний теніс, фізичне виховання, фізична культура.

Кушнір Василь. Настольный теннис на Ивано-Франковщине: статистическая ретроспектива десятилетия. Эффективность реализации задач реформирования образования, направленных на воспитание национально сознательных и образованных граждан Украины, во многом зависит от краеведческой осведомленности. Особенно это касается спорта, в частности настольного тенниса. О важности обеспечения эффективности такой подготовки свидетельствуют государственные документы "Концепция национального воспитания", "Национальная доктрина развития образования" и "Концепция гражданского воспитания". Специфическая структура игры в настольный теннис характеризуется тем, что каждая ситуация перед новым обменом ударов воспринимается как предстартовое состояние, которое может осуществлять мощное воздействие на организм человека. Увеличение количества людей в спортивных залах является одним из первых шагов к их долголетию, ведению здорового образа жизни и передачи правильной информации следующему поколению. Активные двигательные действия, присущие настольному теннису, отвлекают взрослых от обыденности, тонизируют мышечный скелет, тренируют скорость мышления и дарят положительные эмоции от красиво разыгранных мячей. В статье представлены данные статистического мониторинга развития настольного тенниса в Ивано-Франковской области в период с 2006 по 2013 годы. Интересны данные о четкой положительной динамике среди мужчин-теннисистов и негативных цифровых показателей количества теннисисток Ивано-Франковской области, рейтингуемых в Украине. Автором дифференцируются основные причины такого рода данных. Приведены статистический материал по количеству школьников, которые занимаются настольным теннисом в разных городах области.

Ключевые слова: спорт, настольный теннис, физическое воспитание, физическая культура.

Vasily Kushnir. Table tennis in the Ivano-Frankivsk region: statistical retrospective of the decade. The effectiveness of implementation of the objectives of the reform of education, aimed at raising national conscious and educated citizens of Ukraine depends on the awareness of local history. This is especially true of sports, especially tennis. The importance of ensuring the effectiveness of the training state documents show "The concept of national education", "National Doctrine of Education Development" and "The concept of civic education." The specific structure of table tennis is characterized by the fact that each situation before the new exchange blows perceived as a prelaunch condition that can carry a powerful effect on the human body. Increasing the number of people in gyms is one of the first steps to their longevity, healthy lifestyles and the transfer of the right information to the next generation. Active physical actions inherent in table tennis, distracted adults from routine, tone the muscle skeleton train speed of thinking and give positive emotions played out on the beautiful goals. The article presents the statistical monitoring of table tennis in the Ivano-Frankivsk region in the period from 2006 to 2013. Interesting data on the clear positive trend among male tennis players, and the number of negative indicators of digital tennis Ivano-Frankivsk region, rated in Ukraine. The author differentiates the main causes of this kind of data. Presents statistical data on the number of students who are engaged in table tennis in different cities of the region.

Key words: sports, table tennis, physical education, physical education.

Постановка проблеми та аналіз результатів останніх досліджень. До останнього часу чимало сторінок історії видів спорту, фізичних вправ української фізичної культури залишаються маловідомими і недостатньо вивченими. Однією з таких, практично не досліджених науковцями проблем, є історія розвитку настільного тенісу в різних регіонах України. Вітчизняних праць з цієї проблематики практично не має [3]. Окрім цього, практично важливого факту, слід пам'ятати, що на сучасному етапі розвитку суспільства існує величезна кількість розваг. Серед них особливу конкурентність складають заходи спортивного і техногенного характеру, що визначають проблему для спеціалістів в галузі фізичної культури і спорту [1, 2].

Актуальним є чітка динаміка зростання кількості кваліфікованих тенісистів Івано-Франківської області відповідно до всеукраїнської рейтингової класифікації (електронний протокол успішності) на противагу бюрократичній документальній заскарузлій системі ДЮСШ.

Мета – вивчити динаміку розвитку настільного тенісу на Івано-Франківщині.

Результати дослідження та їх обговорення. Популярність настільного тенісу серед населення, певною мірою, передбачає успішність українських спортсменів на європейській та світовій аренах:

- ✓ срібна медаль Чемпіонату Європи – жіноча кадетська збірна (Норчіа, Італія, 1998 р.);
- ✓ Біленко (Сорочинська) Тетяна – чемпіонка Європи серед кадеток (Норчіа, Італія, 1998 р.);
- ✓ срібна медаль Чемпіонату Європи серед кадетів – чоловічий парний розряд: Котов Є., Єфімов В. (Москва, Росія, 2002 р.);
- ✓ Чемпіон Європи серед кадетів у змішаному парному розряді: Жмуденко Я., Г. Дворак (Ісп.) (Москва, Росія, 2002 р.);
- ✓ срібна медаль Чемпіонату Європи серед кадетів в командному розряді (Нові Сад, Сербія, 2003 р.);
- ✓ срібна медаль Чемпіонату Європи серед кадетів в парному розряді: Жмуденко Я., Д. Овчаров (Німеччина), (Нові Сад, Сербія, 2003 р.);
- ✓ Песоцька Маргарита (Київ) – чемпіонка Європи серед кадеток в парному розряді з руминкою М. Самара (Будапешт, Угорщина, 2004 р.); срібна призерка Чемпіонату Європи в змішаному розряді з англійцем П. Дрінкхол (Прага, Чехія, 2005 р.); чемпіонка Європи серед кадеток в командному, одиночному та в парному розряді з словачкою Б. Балазова (Сараєво, Боснія і Герцоговина, 2006 р.); чемпіонка Європи серед юніорок в командному, одиночному та в парному розряді з словачкою Б. Балазова (Терні, Італія, 2008 р.); чемпіонка Європи серед юніорок в одиночному розряді (Прага, Чехія, 2009 р.); срібна призерка Чемпіонату Європи в одиночному розряді (Штутгарт, Німеччина, 2009 р.). Наведені дані свідчать про успішність українських спортсменів на європейському рівні, проте дещо гірша ситуація складається на світовому ринку національних кадрів спортивної діяльності. До 16-ки найсильніших дорослих спортсменок на Чемпіонаті світу 2013 року (єдина з європейок) ввійшла вихованка Харківського спортивного інтернату Біленко Тетяна. Наступні провідні національні гравці досягали найвищих позицій у світовому рейтингу:
- ✓ Дідух Олександр (Львів-Чернігів) - №88, серпень 2012 р.;
- ✓ Жмуденко Ярослав (Умань) - №75, червень 2012 р.;
- ✓ Песоцька Маргарита (Київ) - №41, червень 2013 р.;
- ✓ Біленко Тетяна (Сорочинська) – №55, червень 2013 р.

Настільний теніс Івано-Франківщини багатий п'ятьма майстрами спорту та чотирьма майстринями, що на всеукраїнському рівні вважається показником нижче середнього. Однак на початку XXI століття на базі Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу в 2002 році відкривається спеціалізований зал для настільного тенісу і створюються команди другої, першої, а згодом вищої ліги чоловічої команди та супер ліги жіночої команди. Чоловіча та жіноча команди стають призерами та переможцями клубного чемпіонату України першої ліги (2004-2005 рр.), вищої ліги у 2006-2007 рр. Особливим успіхом чоловічої команди є можливість закріпитись в середині турнірної таблиці КЧУ вищої ліги виключно завдяки гравцям нашої області (6 місце сезонів 2011/12, 12/13 рр.). До складу входять: Гордій А., Рибак М., Сінькевич Б., Сапа А. та граючий тренер Кушнір В. Як наслідок такої успішності команди вищої ліги наступні студенти університету виконують норматив майстра спорту: Михайло Рибак, Андрій Гордій та Сапа Андрій. Створення професійних команд дає поштовх розвитку дитячого настільного тенісу в місті І. Франка. Неодноразовими призерами й чемпіонами України серед мінікадетів і кадетів стають Богдан Сінькевич та Михайло Жолубак., вихованці тренерів ОДЮСШ Василя Кушніра та Дячка Володимира. Призерами України серед кадетів стають також косівчанин Келебай Олексій (м. Рогатин, в парному розряді з Сінькевичом Б., 2011р.); рогатинка Мицак Христина (м. Алчевськ, в змішаному парному розряді з Сінькевичом Б., 2010р.).

Багаторазовою чемпіонкою та призеркою України серед мінікадеток та кадеток стає Гайдей Олександра – учениця Рогатинської ДЮСШ олімпійського резерву під керівництвом тренера Зеновія Верб'яного. Вище розглянуте стосується доміантного розвитку дитячого (мінікадетського та кадетського спорту), але поки що аж ніяк не юнацького, ба більше дорослого олімпійського й професійного. Стосовно спортсменів Івано-Франківської області, то найвищим досягненням на міжнародній арені є участь Верб'яного Василя (Рогатин), Сінькевича Богдана (Івано-Франківськ) та Гайдей Олександри (Рогатин) у Чемпіонаті Європи серед кадетів і виборювання Сінькевичом Богданом 10 місця в командному заліку (Казань 2011 р.) і 11 місця Гайдей Олександрою (Швевахт, Австрія 2012 р.) також в командному заліку. Подальші виступи Сінькевича Б. та Гайдей О. в складі юнацької збірної є гіпотетичними, так як на пряму залежать від результатів, демонстрованих на чемпіонаті України.

Для усвідомлення правильної картини можливої успішності спортсменів Івано-Франківської області на теренах нашої держави та за її межами здійснено аналітичне дослідження успішності гравців в настільний теніс, що корелює з рейтинговими балами всеукраїнської рейтингової класифікації.

Місце в рейтингу та кількість набраних балів за отримані перемоги визначають:

- рівень гравця в настільний теніс;
- прерогативність попадання в збірку міста, області, країни;
- посів на змаганнях будь-якого рівня в межах країни.

Для аналізу динаміки кількості кваліфікованих гравців нашої області було розглянуто український рейтинг спортсменів починаючи з лютого 2006 року по вересень 2013-го року. Відповідно до складеної діаграми (рис 1.) помітним є відчутний прогрес в кількості кваліфікованих тенісистів чоловічої статі в м. Івано-Франківську та Богородчанах. Середні показники відповідають Рогатину, Коломиї, Косову та Тисмениці. Найменша кількість гравців, які входять до рейтингової класифікації проживають в Калуші, Снятині та Городенці.

Дослідження такого характеру не стосується вікових категорій, адже рейтингові очки набираються відповідно до отриманих перемог часто не залежно від віку.

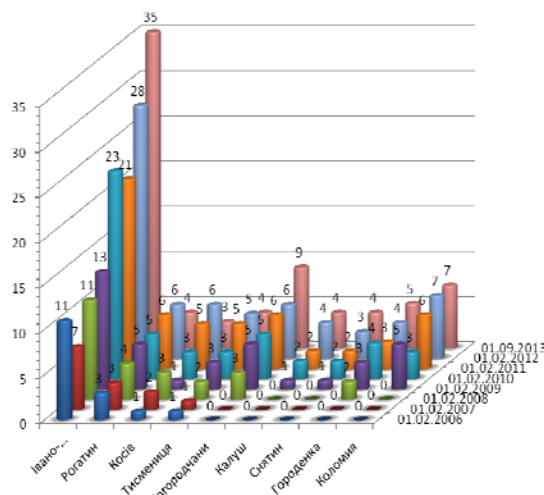

Рис 1. Співвідношення кількості кваліфікованих спортсменів Івано-Франківської області (з 01.02.2006 по 01.09.2013 рр).

Позитивні зрушення в кількісному аспекті кваліфікованих гравців Івано-Франківської області відображено на графіку рисунку 2. 16 гравців в 2006 році не могли створити вдалу конкуренцію між собою для успішних виступів лідерів області на чемпіонатах, кубках України, всеукраїнських та міжнародних змаганнях. Одним із вдалих кроків в історії розвитку прикарпатського настільного тенісу є відновлення штатних одиниць, спеціалістів цього виду спорту в Обласній дитячо-юнацькій спортивній школі. Наступним – проведення клубного чемпіонату області. З 2010 року зареєстровано 16 клубів любителів малої ракетки. Чотири етапи змагань протягом року дали можливість підняти рівень гри в області та збільшити кількість рейтингованих гравців до 50 (рис. 2), а в 2013 році – 75. Зміни такого характеру створюють прекрасне підґрунтя для виховання наступних поколінь тенісистів Прикарпаття та розкриття нових талантів Європейського та світового масштабів.

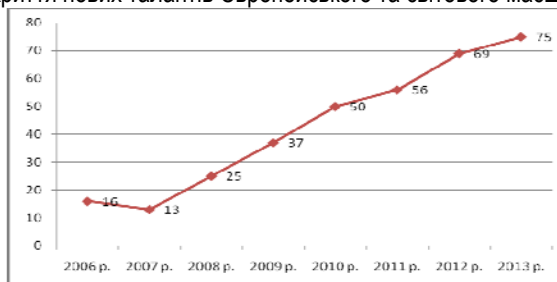

Рис. 2. Графік динаміки кількості рейтингованих тенісистів Івано-Франківської області (з 01.02.2006 по 01.09.2013 рр.).

Отримані дані можна порівняти з кількісними показниками Львівської області за вересень 2013 року (таблиця 1). Дані наведені в таблиці свідчать про те, що традиції настільного тенісу збереглися в м. Львові (68 чол.), а також вдало підтримуються в області, а особливо в Жовкві (15 чол.), Дрогобичі (11 чол.) та Миколаєві (10 чол). Порівняння кількісних показників Івано-Франківської та Львівської областей по великому рахунку є не доречним так як:

- ✓ населення Львівської області в рази перевищує Івано-Франківську;
- ✓ кількість спеціалістів тренерів-викладачів є більшою;
- ✓ кількість спеціалізованих залів та місць пристосованих для навчання гри відповідно до потреб населення є більшою.

Таблиця 1

Кількісні показники рейтингованих тенісистів Львівської області (станом на 01.09.2013 року)

Місто Львівської обл.	Чоловіки
Львів	68
Дрогобич	11
Самбір	3
Стрий	3
Мостиська	3
Жовква	15
Броди	2
Миколаїв	10
<i>Всього</i>	<i>115</i>

“Кількість переросте в якість” є спортивним правилом в більшості випадків. Конкурентність серед спортсменів виховує нові таланти та піднімає рівень гри настільного тенісу на загал. Як результат деякі з спортсменів змогли піднятися до вищих позицій української рейтингової класифікації: Кушнір В. - №25 (02.2012 – 68,8), Рибак М. – №36 (06.2012 - 66,7), Гордій А. - №51 (19.12.2012 - 61,8). Дещо інша картина спостерігається в розвитку жіночого настільного тенісу Івано-Франківської області (рис.

3). Очевидним є добрий рівень спортсменок вихованців Рогатинської спортивної школи олімпійського резерву так як кількість рейтингованих тенісисток коливається в діапазоні 7 – 14 осіб. Інші показники торкаються нижнього рівня вісі X, що негативно відображає становище розвитку настільного тенісу в Івано-Франківській області.

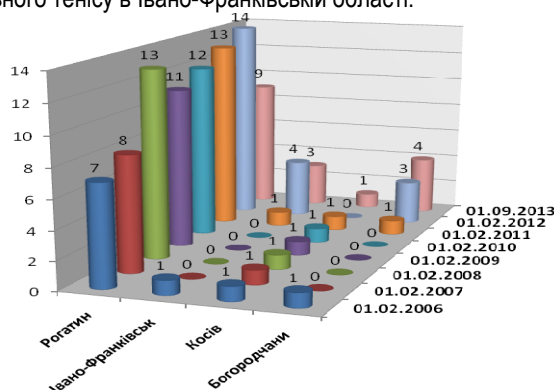

Рис. 3. Розподіл кількості кваліфікованих тенісисток Івано-Франківської області(з 01.02.2006 по 01.09.2013 рр).

На графіку (рис. 4) чітко видно низький рівень прогресії, що заставляє задуматись та зробити висновки роботи тренерсько-викладацького складу Івано-Франківської області. Перейняття досвіду роботи спеціалістів Рогатинщини є нагальним кроком для змін ситуації, що склалась на сьогоднішній день.

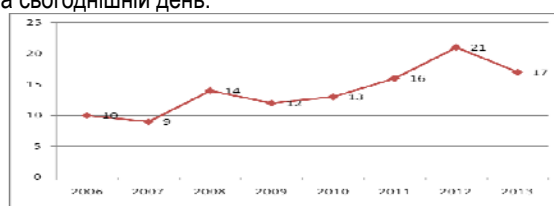

Рис. 4. Графік динаміки кількості рейтингованих тенісисток Івано-Франківської області (з 01.02.2006 по 01.09.2013 рр.).

Проблема такого роду стосується не тільки Прикарпаття (табл. 2). Тренерсько-викладацький склад Львівської області зумів залишити в своїх ешалонах 27 кваліфікованих спортсменок. Однією з причин нищівної динаміки розвитку жіночого настільного тенісу – відсутність кваліфікованих тренерів, які спеціалізуються на підготовці жінок. Одними з провідних тренерів тенісисток України є: Песоцька Маргарита (Київ), Гапонова Людмила (Харків) та Кокуніна Тетяна (Київ).

Таблиця 2

Кількісні показники рейтингованих тенісисток Львівської області (станом на 01.09.2013 року)

Місто Львівської обл.	Жінки
Львів	21
Жовква	6
Всього	27

Найвищими результатами серед спортсменок Івано-Франківської області може похвалитись тисменитчанка Улізько Віра (Струтинська) – №14, рейтинг 65,0 (04.1994); косівчанка Дяк Марина – №28, рейтинг 64,0 (04.2007); рогатинка Богач Антоніна – №42, рейтинг 61,4 (04.2006). Дослідження такого характеру не може торкнутись аспекту розвитку настільного тенісу серед школярів, тобто вікової категорії до 17 років. Станом на жовтень 2013 року в рейтингу зареєстровано 40 кваліфікованих дітей Івано-Франківської області з них 26 хлопців та 14 дівчат. В результаті таких даних можна чітко, не вагаючись, стверджувати, що дорослого жіночого настільного тенісу на Івано-Франківщині не існує (із 17 тенісисток 14 школярі), зате проглядається на рівень сильніше покоління тенісистів, котре не гірш передаватиме знання, досвід та традиції улюбленого заняття. Найбільше кваліфікованих школярів, котрі можуть поєднувати навчання з тренувальним процесом проживає в Івано-Франківську – 14 осіб, а школярами-тенісистками може похвалитись тренерсько-викладацький склад міста Рогатина – 8 осіб (рис. 5).

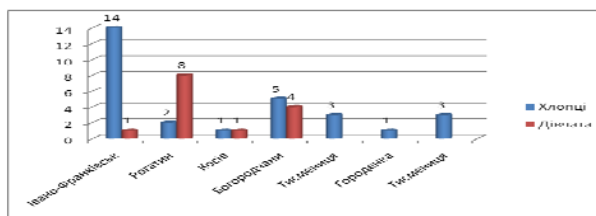

Рис. 5. Діаграма кількості кваліфікованих школярів-тенісистів Івано-Франківської області

ВИСНОВОК. Провівши дослідження можна стверджувати, що динаміка розвитку чоловічого настільного тенісу на Івано-Франківщині є позитивною, а вирішення проблеми розвитку жіночого настільного тенісу в Івано-Франківську та інших містах області полягає у:

- цілеспрямованому наборі груп початкової підготовки виключно жіночої статі;
- запрошенні кваліфікованих спаринг-партнерів з регіонів України та з-за кордону;
- створенні жіночої команди для участі в КЧО;
- проведенні сезонних навчально-тренувальних зборів зі складом національної команди України;

- популяризація успіхів українського жіночого настільного тенісу крізь засоби масової інформації (місцеві телевізійні новини, газети, інформаційні носії, плакати, банери).

ЛІТЕРАТУРА

1. Барчукова Г.В. Современные подходы к формированию технико-тактического мастерства игроков в настольный теннис / Г. В. Барчукова – М.: РГАФК, 1997. – 50 с.
2. Барчугова Г.В. Формирование технико-тактического мастерства в индивидуально-игровых видах спорта (на примере настольного тенниса): дис. ... д. пед. наук / Г. В. Барчукова. – М., 1995. – 387 с.
3. Матыцин О.В. Многолетняя подготовка юных спортсменов в настольном теннисе / О. В. Матыцин. – М.: Теория и практика физической культуры, 2001. – 204 с.
4. Худец Р. Настольный теннис. Техника с Владимиром Самсоновым: Пер. с англ. / Р. Худец – М.: ВистаСпорт, 2005. 272 с.

Мельник Михайло, Пітин Мар'ян

Львівський державний університет фізичної культури

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ В СТУДЕНТСЬКОМУ СПОРТІ УКРАЇНИ

У статті з'ясовано, що структура та зміст діяльності в студентському спорті України представлена специфічною соціальною системою. Вона має два рівні – керівних та базових структур. До керівних структур відносяться державні та громадські організації. Базовий рівень представлений системоутворювальними елементами (змаганнями та вищим навчальним закладом) та процесними структурами студентського спорту (спортивним клубом / підрозділами вищих навчальних закладів та навчально-тренувальним процесом).

Ключові слова: студентський спорт, діяльність, структура та зміст.

Мельник М., Питин М. Структура и содержание деятельности в студенческом спорте Украины. В статье установлено, что структура и содержание деятельности в студенческом спорте Украины представлено специфической социальной системой. Она представлена двумя уровнями – руководящих и базовых структур. К руководящим структурам относятся государственные и общественные организации. Базовый уровень представлен системообразующими элементами (соревнованиями и высшим учебным заведением) и процессными структурами студенческого спорта (спортивным клубом / подразделениями высших учебных заведений и учебно-тренировочным процессом).

Ключевые слова: студенческий спорт, деятельность, структура и содержание.

Melnik M., Pytin M. A structure and maintenance of activity are in student sport of Ukraine. The problems of worsening of health, physical development and physical preparedness of population, absence of effective transition from the system of child-youth sport to sport of higher achievements, strengthening of rivalry in sport of higher achievements create actuality of decision of tasks of student sport in XXI century. Research aim: to ground a structure and maintenance of activity in student sport of Ukraine. Results. The features of activity in student sport of Ukraine are predefined by the modern stage of development of country with specific socio-political, culturological, economic and legal descriptions. A structure and maintenance of activity in student sport of Ukraine are presented by the great number of elements combination of that on basic properties answers the specific frame of society. She is presented by two levels - leading and base structures. State and public organizations behave to the leading structures, basic activity or the separate constituent tasks of that envisage the range of problems of student sport. A base level is presented, near-term, system formative elements, in particular by competitions and higher educational establishment, and also by the process structures of student sport of – by a sport club (by corresponding subdivisions of higher educational establishments) and educational-training process that will be realized on the basic levels of having-effective activity of students-sportsmen (mass, reserve sport and sport of higher achievements).

Keywords: student sport, activity, structure and maintenance, level, element.

Постановка проблеми. Україна маючи характерні особливості соціально-політичного, культурологічного, економічного та правового розвитку потребує вивчення та обґрунтування студентського спорту на сучасному етапі. Проблеми погіршення здоров'я, фізичного розвитку і фізичної підготовленості населення, відсутності ефективного переходу від системи дитячо-юнацького спорту до спорту вищих досягнень, посилення суперництва в спорті вищих досягнень створюють актуальність розв'язання завдань студентського спорту в XXI столітті [2, 6, 7,]. На шляху розвитку студентського спорту України в сучасних умовах існує потреба у розв'язанні ряду проблем, що за характером об'єктивно можуть бути об'єднані у групи соціополітичні, нормативно-правові, організаційні, матеріально-технічні, методологічні [3, 4, 10]. У фізичному вихованні та спорті студентів сформувалося основне протиріччя, пов'язане з зростаючими масштабами та складністю пошуку ефективного розв'язання завдань студентського спорту, яке поглиблене впровадженням Міністерством освіти і науки України змін стосовно навчальної дисципліни «Фізичне виховання та спорт», тобто її виключенням з переліку обов'язкових [4, 5].

Зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Тематика дослідження міститься в межах теми 1.3 «Парадигма здорового способу життя в дискурсах фізичного виховання і спорту» Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. та ініціативної теми «Основи теоретичної підготовки у спорті» Львівського державного університету фізичної культури на 2013–2017 рр.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Активізація досліджень з проблематики студентського спорту припадає на завершення ХХ – початок ХХІ століття [2, 3, 4]. Це спровоковано зацікавленістю суспільства окремими соціальними практиками спорту [6, 9]. Серед основних наукових та методичних праць варто виокремити доробок С. І. Степанюк [7] щодо історико-соціальних аспектів розвитку студентського спортивного руху в Україні. Однак ці дані не враховують масиву інформації, набутої